

ישבתנו

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה
 מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל, לזיכוי הרבים, נא הדפיסו והפיצו בין מכריכם.

נרות חנוכה ושבת

להזיז את הזמן

מומש עם כניסתה של השבת הבאה עלינו לטובה, יחול עלינו החג החביב והקדוש של החנוכה, שבו מעלים אנו את הנרות ומגרשים את החושך של מלכות יוון עם תחילת הלילה, כל אחד כפי מנהגו, אם זה בשקיעת החמה ובסמוך אליה או לאחר צאת הכוכבים.

כל חנוכה, מתלווה עם שבת אחת לפחות, אם לא שתי שבתות כמו בשנה זו, ובכך נדרשים אנו 'להזיז' את זמן ההדלקה פעמיים, פעם אחת בערב שבת, שבה מקדימים את ההדלקה ומדליקים זמן רב לפני השקיעה, ופעם נוספת במוצאי שבת בה לא ניתן להדליק אלא לאחר צאת הכוכבים בצורה וודאית ומוחלטת.

ונסיק מכך, שעל אחת כמה וכמה, שמן הראוי שענייני חול יידחו מפני קדושת השבת, ונוזי אותם, ולא נדחה אותם לרגע האחרון של כניסת השבת, ולא נהיה להוטים לעסוק בהם מיד עם צאת השבת.

של נרות והדלקתם, שלא ראוי להם שיעשו כלאחר יד ובלא הכנה נאותה, בנוסף לכך שמדובר בימים הקצרים ביותר בשנה, מה עוד שלפי דעות רבות בהלכה וכפי שנוהגים בקהלות רבות גם מקדימים את תפילת המנחה להדלקת הנרות, הרי שהדבר מחייב אותנו ביום שישי זה, להזדרז עוד יותר בהכנות לשבת, כך שהכל כבר יהיה ערוך ומוכן זמן רב קודם השבת, כדי שנוכל לגשת לעבודות הנשגבות של הדלקת הנרות הראשונות של חנוכה ביישוב הדעת, ומיד לאחריהם לקבל את השבת בחדווה ובשמחה.

וכל הדברים האמורים מקבלים משנה תקופה בשבוע הבא, ערב שבת זאת חנוכה, שבה צריכים להכין ולהדליק הרבה יותר נרות, דבר שאורך עוד זמן, וההכס עיניו בראשו לתכנן את הכל מבעוד מועד, כדי לעשות את הכל ביישוב הדעת הראוי, לזכות לגילוי המיוחד של האורות של נר חנוכה.

ומה מפעמיים הם הדברים אותם היה השפת אמת חוזר על דברי זקיני החידושי הרי"ם, שביאר בשם קדמונים בדרך רמז את מה שאמרו חז"ל 'פתילות ושמינים שאין מדליקים בהם בשבת מדליקים בהם בחנוכה', שהפתילות והשמינים רומזים לנפש ונשמה, ועל זה רמזו חכמים שאפילו נשמות ירודות שאין להם עלייה ביום השבת המקודש, עולים ומתעלים בימי החנוכה.

שאין לו מעות אלא כדי קניית שמן להדלקת הנר או כוס יין לקידוש, יקדים לקנות את השמן להדלקת נר חנוכה מאשר קניית היין לקידוש, כיון שמצוות פרסום הנס קודמת למצוות קידוש היום.

נרות שבת חשובים יותר מנרות חנוכה

שונה הוא הדבר ביחס לנר השבת, שבוה ההלכה פסוקה שאם יש לו כסף רק כדי לקנות שמן עבור הדלקת נר אחד, ויכול להשתמש בוה או לנר שבת או לנר חנוכה, ישתמש בוה לנר שבת, כי בנר שבת יש חשיבות של שלום בית, שחשוב אף יותר ממצוות נר חנוכה ופרסום הנס שבזה.

מתוך דין זה, יצא הרמב"ן לומר, שרואים אנו שמצוות הדלקת נר שבת חשובה יותר ממצוות הדלקת נר חנוכה, ואם כך כשבאים בערב שבת חנוכה להדליק את הנרות, ידליק קודם את נרות השבת, שהוא מצווה משובחת יותר ממצוות הדלקת נרות חנוכה.

אך הרמב"ן עצמו הביא את הדעות החולקות, שצריכים להקדים את הדלקת נרות החנוכה להדלקת נרות השבת, כיון שבהדלקת נרות השבת מקבלים את השבת, ושוב אין יכולים לעשות מלאכה ולהדליק נרות חנוכה. וכדעה זו שמדליקים את נרות החנוכה קודם לנרות השבת, כך נפסק להלכה, וכך הוא המנהג בכל תפוצות ישראל.

הזמן קצר והמלאכה מרובה
 כיון שמתווספת בשבת זו עוד הכנה

בשעות האחרונות של ערב שבת קודש זו, גואים הרגשות בלב כל אחד ואחד מאיתנו, הן עומד הוא לערוך את המנוחה, להטיב את הנרות, לברך בחיל ורעדה בחדווה ובהתרגשות, להדליק נר חנוכה, שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

מי שהכין את עצמו כמו שצריך לקראת מעמד מיוחד זה, מבין את גודל עוצמת השעה, אם התבונן הוא קצת בספרים הקדושים על חשיבותה העצומה של מצוה קדושה זו, שעל ידה כל אחד ואחד מאיתנו הרי הוא כמו כהן המטיב ומדליק את המנוחה בבית המקדש, תבער בקרבו אש קודש של השתוקקות למצוה זו אותה תיקנו בית דין הגדול של החשמונאים הקדושים לדורות עולם, וכפי שהבטיח הקדוש ברוך הוא לאהרן הכהן 'שלך לעולם קיימת'.

מצוה חביבה היא עד מאד

כדאי לחזור על לשונו הזהב והמזוקק של הרמב"ם (הלכות חנוכה פרק ד' הלכה יב) על מצוה מיוחדת זו, 'מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאד וצריך אדם להזהר בה כדי להודיע הנס ולהוסיף בשבח הא-ל והודיה לו על הנסים שעשה לנו, אפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה שואל או מוכר כסותו ולוקח שמן ונרות ומדליק'. חביבה היא עד מאד. אין עוד ביטוי כזה על אף אחד מכל המצוות כולם.

עד כדי כך חשיבותה של מצוה זו, שכן הלכה פסוקה היא, שאדם

פניני הלכה

שאלה: בשנה זו שיום ראשון של חנוכה חל ביום ו', לאלו שאינם מקפידים להתפלל תפילת מנחה קודם הדלקת נרות חנוכה, האם בתפילת מנחה שאחרי הדלקת נרות חנוכה מזכיר הוא 'על הנסים'?

תשובה: נחלקו בזה פוסקי דורינו, יש שכתבו שצריך הוא לומר 'על הנסים' בתפילת המנחה, שהרי כבר התחיל אצלו חנוכה בכך שהדליק נרות חנוכה וכבר בירך 'שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה', ואף שהוא מתפלל עדיין תפילת מנחה ששייכת ליום האתמול, מכל מקום לגבי חנוכה אין זה סותר. ואף שמי שעדיין לא הדליק נרות חנוכה, אינו מזכיר באותה תפילה 'על הנסים', אין בכך כלום, כיון שאצלו כבר התחיל חנוכה.

אך אחרים סוברים שאין הזכרת 'על הנסים' בתפילות שייכת לדין הדלקת הנרות, ואף שכבר התחיל זמן הדלקת הנרות של חנוכה, עדיין אין זה עיצומם של ימי החנוכה, וכיון שמתפלל תפילת מנחה ששייכת ליום הקודם, אינו מזכיר בה 'על הנסים'.

לכל הדעות, בין אם הזכיר 'על הנסים' בתפילה זו, ובין אם לא הזכיר 'על הנסים', אינו חוזר.

יש לציין, שנידון כעין זה קיים באופן שבו חנוכה מתחיל במוצאי שבת, וממשיך הוא בסעודה שלישית אל תוך הלילה, ואף ממשיך הוא לאכול בלילה, אם עליו להזכיר בברכת המזון 'על הנסים', או שמא כיון שבברכה זו עצמה מזכיר הוא את השבת באמירת 'רצה', אין יכול להזכיר בה 'על הנסים' ... שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה'.

מקורות: שולחן ערוך פסח, י ומגן אברהם שם, יח ושולחן ערוך הרב שם, ז; קיצור שולחן ערוך מו, ז; מקור חיים סימן קח; ברכת משה סימן נד והליכות שלמה מועדים פרק ששה עשר אות כה בשם הגרש"ז אויערבאך; מבקשי תורה חנוכה ג' עמוד עו בשם הגר"ש אלישיב; יום שבתון סימן ו' בשם הגר"ח קניבסקי.

לשון חכמים

אף קדושת השבת, הגם דעצם הקדושה מעצמו, מכל מקום גם הוא צריך בני אדם לקדשו, היינו במה שהם יהיו מוכנים לקבל קדושתו, ולהרגיש בחדרי לבבם ומוחם הקדושה הנשפעת בו, בזה יום השבת מתקדש שבה עד תכלית קדושתו. אבל כשאין אדם מוכן לקבל הרי הוא כמי שאינו, מאחר שאין הקדושה מתגלית בלבות בני אדם, וכל קדושתו הוא ששיגו בני אדם בו מדריגת הקדושה. ועל כן במה שהאדם מכין עצמו לקבל הקדושה בזה הוא מקדש את יום השבת... ובזה היום מתקדש במה שאנו מוכינים עצמינו להתקדש בקדושתו.

(פרי צדיק קדושת שבת מאמר ב' אות א')

אמרת השבת

בפיוט כל מקדש אומרים 'המאחרים לצאת מן השבת וממהרים לבוא, שמחים לשמרו ולערב עירובו, זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו'. ועמדו על כך רבים למה הקדים את המאחרים לצאת מן השבת לממהרים לבוא.

עוד טעון ביאור כל המשך דברי הפייטן.

וביאר האדמו"ר רבי העניך מאלכסנדר על פי דברי רבו הרבי רבי בונים מפשיסחא זכותם יגן עלינו, את מה שאמרו חז"ל אילו היו משמרים ישראל שני שבתות מיד היו נגאלים, שהכוונה היא שגם בימות החול שבינתיים היו שומרים על קדושת השבת שלפניה ושלאחריה, ונמצא ששני השבתות הם ברצף אחד.

וזה כוונת הפייטן, המאחר מיציאת שבת אחת וממהר לבוא לשבת שלאחריה, וכל הימים שבינתיים הרי אינם חול אצלו, שאדוק הוא ושייך לשבת הקודמת לה ולשבת שלאחריה, וזהו המערב עירובו, שמערב את השבת בתוך ימות החול שביניהם, ועל ידי כך זוכים ליום הגאולה השלימה נגילה ונשמחה בו.

(חשבה לטובה)

פרשת השבת

וַיְהִי כִּהְיוּם הַזֶּה וַיָּבֵא הַבְּיָתָה לַעֲשׂוֹת מְלֶאכְתּוֹ וַאֲיֵן אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבְּיָתָה שָׁם בְּבֵית:

(לט, יא)

ויבא הביתה לעשות מלאכתו רבי אליעזר אומר שבת היה דכתיב כי בו שבת מכל מלאכתו ומה מלאכה היתה לו שונה וקורא מה שאביו למדו.

(ילקוט שמעוני רמז קמו)

בספר 'מחשבת זקנים' (מאמר כג) ביאר את הדברים, שיסוד הקיום של עם ישראל בגלות מאז ומעולם היה רק על ידי התורה, ואף קודם מתן תורה כבר היה בידיהם התורה כפי שנמסרה על ידי האבות שלמדו את התורה, וכפי שמצינו שנאמר על גלות מצרים שהחזיקו את עצמם במגילות שהיה כתוב בהם התורה שנמסרה להם מהאבות.

כך גם יוסף הצדיק החזיק את עצמו בהיותו במצרים על ידי התורה שלמד מיעקב אבינו. ואף הלכות שבת למד יוסף מיעקב אבינו, את כל ל"ט מלאכות השבת על כל פרטיהם, והיה יוסף הצדיק לומד ומשנן את הלכות השבת ונוהר מלחלל את השבת, למרות כל טומאת מצרים שהקיפה אותו. וזהו שנאמר 'ויהי כהיום הזה' הוא השבת, 'ויבא הביתה לעשות מלאכתו היינו מלאכתו של השבת, ומהו מלאכתו של השבת? לימוד הלכות השבת.

מעשה לשבת

בעלי העגלה

ור' חזקל אומר להם כי כל עוד נרות החנוכה דולקים, הוא אינו יכול לעזוב אותם, על כן במטותא מהם לא עת לעזובם עתה, ויחכו עוד זמן מה עד שנרות החנוכה הקדושים יסיימו את עבודתם, ואז גם הוא יפנה לצאת. הסוחרים לא היו מרוצים מכך, אך ידעו שמול עניינים שבקדושה לא יוכלו לו לר' חזקל, והשלימו עם גורלם כי ככל הנראה לא יספיקו להגיע ליריד אלא רק מהאחרונים שבהם.

כיון שיצאו לדרך, ועיפיים ומאוכזבים היו, נרדמו הסוחרים כולם, ואף ר' חזקל העגלון, שלא כדרכו, נשמת ונרדם לו. וכך הלכו הסוסים כמעט מעצמם בדרך המוכרת להם מימים ימימה. ובאמצע הדרך ישנו אגם גדול, שבימות החורף הרבה מנסים לצלוח אותו בשל הקרח המכסה אותו, אך הסוסים מעצמם בהכרח את משעולי הדרך משכבר הימים, לא הסכימו ללכת מעל האגם אלא עקפו אותו כמימים ימימה.

והנה, רק האיר השחר, וננער ר' חזקל בבהלה, וירא מרחוק את בתי העיר הגדולה שם מתקיים היריד, ובמהירות אחז שוב במושכות העגלה והריץ את הסוסים לאכסניית האורחים שהתפלאו למצוא את עצמם כמעט ראשונים בירד.

בסוף אותו היום, נכנס יוסל בעל העגלה עם עגלתו בשער העיר, ועליו הסוחרים העשירים רוטנים ומאוכזבים. ומה התברר? יוסל הריץ את עגלתו מעל האגם בסברו כי הקרח כבר קפא, ולאחר זמן לא ארוך נשבר הקרח תחתם, וכמעט לא היה חסר שיטבעו כולם במצולות הנהר רחמנא ליצילן, ורק אחר עבודה מאומצת הצליח יוסל לשחרר את עגלתו מבין שברי הקרח ומצולות המים ולהביא את העגלה עם האנשים שבה ליבשה בטח.

מאותו יום, כיון שראה יוסל כי הפרנסה אינה תלויה ביכולתו וחוסנו, קיבל אף הוא על עצמו, שלא לבייש את המצוות, לא את השבת ולא את החנוכה, ומעולם לא יצא לדרך קודם מלוא מלכה, ולא היה עוזב את נרות החנוכה מבווישים ונבלמים. וברבות הימים היו הכל אומרים כי ר' יוסל הישיש מזוכר הוא בהנהגתו והילוכו את ר' חזקל בעל העגלה הוותיק.

והדליק נרות חנוכה, ומיד עלה על מושב העגלה, כשהסוחרים גם הם מיהרו כמותו וכבר ישבו על עגלתו מאחור מתכרבלים במיטב פרוותיהם.

לעומתו, ר' חזקל האריך כדרכו בנעימות רעוא דרעוין, ולאחר תפילת ערבית נרגשת, מיהר לביתו ועשה את ההבדלה ופנה להדליק את נרות החנוכה ברגש עז, כשהוא יושב עוד זמן מה לשיר את הזמירות וליהנות מקדושת הנרות המרצדים לפניו. ובתוך כך, ערכו בביתו את השולחן עם שיירי החלה ומאכלי השבת, ור' חזקל נוטל את ידיו לסעודת מלוא מלכה.

כעבור זמן לא ארוך, והנה דופקים על דלתות ביתו הסוחרים שעתידיים לצאת עמו לדרך, ובקוצר רוח שואלים אותו מתי יוצא הוא, ובמקום תשובה הזמינם ר' חזקל ליטול ידיהם אף הם לסעודת מלוא מלכה.

אחר ברכת המזון במוזמן שנאמרה מצידו של ר' חזקל בכוונה גדולה, החלו הסוחרים להדוק בר' חזקל שאצה להם הדרך,

בעיירה הגאליציאית טיפוסית בה התרחש המעשה, היו מצויים בה שני עגלונים, אחד מהם צעיר וחסון והיה נקרא בפי כל 'יוסל בעל העגלה', והשני היה נקרא ר' חזקל בעל עגלה, והיו הסוסים ובעליהם בדמיון מה זה לזה, בעוד יוסל צעיר ונמרץ גאה ואמיץ, ולא נעים לומר גם קל דעת, ואף סוסיו כן היו. לעומתו היה ר' חזקל אדם קשיש רציני וכחוש, ואף סוסיו כן היו. ר' חזקל אדם של צורה הוא, אף שאינו נמנה על חשובי למדני העיירה, מכל מקום ירא שמים מרבים היה ומדקדק במצוות, וכל יום היה מתפלל במנון של העובדים שנמשך זמן ארוך, מסיים את פרקי התהלים לאותו יום, ואף קובע מזמנו לישוב בשיעור עין יעקב, אף שגם שם הבנתו דלה היתה.

לא פלא הוא, שסוחרים ורזיזים שכל דקה יקרה עבורם, מבכרים היו את הנסיעות בעגלתו של יוסל, בשל מהירות סוסיו ועזות בעליהם, כך שהיה הוא מוביל את הסוחרים העשירים ליריד, ואף מחירי הנסיעה שלו היו בהתאם. לעומת זאת, הסוחרים מהמעמד הבינוני ומטה, שכל פרוטה היתה מחושבת עבורם, לא הרשו לעצמם פריבילגיה יקרה זו, והיו נוסעים עם ר' חזקל וסוסיו. עיקר התחרות ביניהם היה לקראת ימי היריד, שהיה מתקיים באמצע החורף, שאז הרבה מסוחריו האיוזר היו צריכים לשירותיהם של העגלונים מהכא להתם ומתהם להכא.

בשנה אחת, היה זה מוצאי שבת חנוכה חורפית, בחוץ ירד גשם מלווה בשלג, ובאותו לילה היו צריכים לצאת מספר סוחרים מהעיירה בדרכם ליריד, ועם כל אחד מהעגלונים סגרו קבוצה של סוחרים שייסעו עמו מיד אחר השבת.

יוסל סיכם עם סוחריו, שהוא יוצא לדרך מייד עם הזמן, ולא יחכה כלל. כיון שבלילות החורף הדרך קשה יותר, ואם רצונם לבוא ראשונים אל היריד עוד טרם יעלה השחר, כדאי להם לצאת מיד עם יציאתם של הכוכבים למסלולם הלילי. ואכן, יוסל בעל העגלה, סיים סעודה שלישית באותה שבת בחיפזון, התפלל תפילת ערבית במרוצה, מיהר לביתו ועשה הבדלה

דבריהם הם זכרונם

האדמו"ר רבי יוחנן טברסקי מטולנא זצ"ל - כ"ה כסלו תשנ"ט

בצעירותו, עוד בשנות שהותו באמריקה, היה מרבה הרבי מטולנא לנדוד לשבות שבתות בערים אחרות, ולשם כך אף היה מפקיר את כל אשר לו, ועושה את שבתותיו כמעט חול, רק כדי להכניס עוד טעם של שבת קודש בקהלות ישראל נידחות. לא אחת היו אלה נסיעות ארוכות ברכבות, בלי לדעת מראש היכן ישבות, ירד הוא אי שם באחת המדינות, בירד היכן הקהלה היהודית, ושם שבת את שבתו.

בשנים מאוחרות יותר סיפר, כי היו פעמים שממש לא היה לו שמץ של מושג היכן ישבות ומה יאכל ואצל מי יתאכסן, והיה נוסע במונית כפי כמות הכסף שהיה ברשותו, ובאותו מקום שעצרה המונית היה מחפש עוד יהודי להטעימו מזיון השבת.

גם בשנים מאוחרות יותר, כשעלה לארץ הקודש, היה ממשיך במנהגו זה, והיה נוסע לכל הערים, הקרובים לירושלים והרחוקים אליה, פעם זה פתח תקווה ופעם זה רחובות, לפעמים הרחיק עד טבריה ולעתים הדרים לבאר שבע. עולה הוא לאוטובוס ביום שישי, ונוסע. אוסף הוא כמה יהודים בבית הכנסת, שר עמהם י"ה רבון עלם, מעודד את רוחם, אומר דברי תורה ערבים ומתוקים, ומסיימים בשירת י"ה אכסוף נועם שבת.

כשהזדקן עוד יותר, אף היה נוטל עמו את נכדיו למסעותיו אלה, ורק מהם נודעו סיפורים אלו איך היו נראים שבתות במקומות רחוקים כאלה. בליל שבת היה מתפלל בבית כנסת אחד, שם היה מודיע למתפללים שיתאספו לאחר הסעודה וישירו זמירות שבת, ובבוקר היה מתפלל בביכ"נ אחר שם היה מתיישב לקידוש אחר התפילה ומדבר דברי תורה וחיזוק. לא אחת היה סופג ביוזנות לא מעטים, אך הוא בדרכו הייחודית היה 'נהנה' מביזיונות, העיקר להזריח אור של אמונה טהורה, אור של שבת קודש בעוד כמה יהודים. ואכן, לא מעט יהודים התהפכו חייהם בעקבות אותם שבתות מיוחדות.

האדמו"ר מטולנא זצ"ל

יְלָדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים:

הַשָּׁנָה, מְגִיעַ הַחֲנֻכָּה בִּיחַד עִם הַשַּׁבָּת, וְגַם סִיּוּמָם שֶׁל יְמֵי הַחֲנֻכָּה יִהְיֶה בְיוֹם הַשַּׁבָּת, כְּשֶׁאֵת הַהֲדָלָקָה הָאַחֲרוֹנָה נִבְצַע שׁוֹב בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת הַבֹּאֵה. בְּשַׁבָּתוֹת אֵלּוּ זֹכִים אֲנַחְנוּ לְשֵׁנֵי אֹרֹת כְּפוֹלִים וּמְכַפְּלִים, גִּירוֹת הַחֲנֻכָּה וְגִירוֹת הַשַּׁבָּת, שֶׁיְפִיצוּ אֶת אֹרֶם הַזָּד. בְּגִירוֹת הַחֲנֻכָּה לֹא נוֹכַל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ, הֵם קְדוּשִׁים לְהוֹדוֹת עַל הַנֶּס וּלְפָרְסָם אֶת שִׁבַּח עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁזָּכָה לְגִלוֹי הַחֲבֵה שֶׁל נֶס פֶּה הַשָּׁמֶן. אֲבָל בְּגִירוֹת הַשַּׁבָּת, נִשְׁתַּמֵּשׁ גַּם נִשְׁתַּמֵּשׁ, הֵם מְסַמְּלִים לָנוּ אֶת הָאֹר שֶׁל הַשַּׁבָּת עֲצָמָה שְׁנִתְּנָה לָנוּ לְאֹרֶה כְּדֵי לְהַנִּיחַ מִמֶּנָּה וּלְהַתְעַנֵּג עָלֶיהָ.

נִזְכָּר, כִּי כָּל שְׁנִקְדִים לְהַכִּין אֶת עֲצָמֵנוּ לְשַׁבָּת, בְּמִיחָד בְּעֶרְבֵי שַׁבָּתוֹת אֵלּוּ שֶׁהֵם קִצְרִים כָּל כָּף, וְהַמְּלָאכָה בָּהֶם מְרַבָּה כָּל כָּף, נִזְכָּה לְהַרְגִישׁ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶת אֹרֶה שֶׁל הַשַּׁבָּת.

וְתִדְעוּ, שְׁחַזְוִ'ל הַבְּטִיחוּ לָנוּ, כִּי מִי שֶׁרְגִיל בְּגִירוֹת שַׁבָּת וְחֲנֻכָּה לְהָאִיר אוֹתָם יָפָה, יִזְכָּה לְבָנִים מְאִירִים בַּתּוֹרָה, וְכִלְנוּ מִיחֲלִים לְכָךְ שֶׁמְכַלְכֶם יֵצֵא אֹר גְּדוֹל שֶׁל תּוֹרָה וּקְדוּשָׁה.

שַׁבָּת שְׁלוֹם וְחֲנֻכָּה שְׁמֵחַ.

משל ונמשל

מעשה באחד מסוחרי ראדין שהיה מן המאחרים לבוא וממהרים לצאת מן השבת, ביום שישי היה נועל את חנותו רק עם צאת הכוכבים, ובסיום השבת מיהר לפתוח את חנותו עוד בטרם נראו שלושה כוכבים ברקיע.

הלך אליו החפץ חיים והטיף לו מוסר בדרך משל:

מעשה באיכר שהיה מביא תבואה למכירה לסוחר יהודי, והסכימו ביניהם המוכר והקונה שבשעה שהיו שוקלים את שקי התבואה במאזנים, היה הסוחר חורט חריץ בקיר ואחר כך היו שניהם סופרים את החריצים, וידעו שכמספר החריצים כן מספר הפודים של התבואה שהביא האיכר.

לימים נמלך האיכר בדעתו שדרך זו של חשבון סכנה יש בה, שהרי יכול הסוחר לטשטש את אחד הסימנים שעל הקיר ואז יפסיד הוא פוד של תבואה, לפיכך בא והציע לסוחר דרך אחרת: כנגד כל פוד של תבואה שיישקל במאזנים, יניח הסוחר מטבע על גבי צלחת, ואחר כך ימנו את המטבעות וידעו כי מספר הפודים כמספר המטבעות. והתחילו אכן לנהוג כך.

כשראה האיכר את הצלחת מתמלאת מטבעות, לא הצליח לכבוש את יצרו, וכשראה שהסוחר אינו מבחין, מיהר לשלוח יד בחשאי, נטל מטבע או שנים מהערימה שבצלחת, ושילשלה לתוך כיסו. הסוחר הפיקח עשה את עצמו כאינו רואה, שהרי הוא מרויח מכך, שמשלם פחות ממה שהיה צריך לשלם.

אף אתה כמוהו - סיים החפץ חיים את משלו ופתח בנמשל - הקדוש ברוך הוא נתן לנו את השבת במתנה, ועל כל רגע מהשבת מביא הוא ברכה כנגדה לכל ימות השבוע, ואילו אתה הולך וגונב מן השעות הללו, ואינך אלא גונב מעצמך ברכה כפולה ומכופלת.

יכולה היא שתרחם

זכות הפצת הגליון
תעמוד לרפואתו השלימה והמהירה של
הילד משה יעקב בן יונה
בתוך שאר חולי ישראל

קח גם אתה חלק בהפצת גליון זה
והדפס כמה עותקים
להפצתם בבתי הכנסת באיזור מגוריך!

מסייעים להפיץ את אור השבת
ורואים ישועות
גדולה זכות השבת להגן בעד התומכים והמסייעים
ברפואות, ישועות, פרנסה, וכל מילי דמיטב.

לתרומות והקדשות, לזכות ולע"נ,
וכן לפרסום בעלון:
052-7636030

ויושיע לכל הלומדים בו

הופיע ויצא לאור במהדורה
מחודשת ספר מוסר והזרכה

שירי משכיל מנוקד ומבואר

להרה"ק
רבי הילל מקאלאמיא זי"ע

ומבטיח בהקדמתו:
'כל מי שיעיין בזה יזכה
לפרנסה ברווח וכלכלה בנחת'

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
ובטלפון: 052-7677072

לחידודי

כללים לעניית תשובות:

- א. לכתוב בכל תשובה בכוונתך, לאיזה מספר גליון בו פורסם השאלה, מתייחסת התשובה.
- ב. לכתוב בכל תשובה, מה המקור לתשובה [מראה מקום מפורט].
- ג. לכתוב שם משפחה וכתובת, [במדה ואין רוצים בפרסום השם במקרה של זכיה, נא לציין כן בפירוט].

את התשובות ניתן לשלוח

לפקס: 02-6513418
או לדוא"ל המערכת:
ysmechu@gmail.com
בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים

השאלה שלפנינו דורשת חשיבה מקורית, ואינה דין מפורש:

רבים מן הבתים בהם נהוג שמדלוקים גרות שבת בכמה חדרים בבית, וזאת מלבד החדר שבו אוכלים את סעודת השבת. היכן מברכים באופן כזה על הדלקת הנר? והאם יתכן שיש חילוק בדבר מי הוא המדליק?

תשובה לחידודי גליון מספר 10:

השאלה: היכי תימצא שאדם שלא קיבל עדיין על עצמו קבלת שבת ולא חל עליו שבת כלל, יהיה אסור בעשיית מלאכה ממלאכות שבת בדבר מסויים, ואף יאסר בטלטול מוקצה מסויים?
התשובה: בנר שהודלק לנרות שבת, אסור לעשות בו מלאכה אפילו מי שעדיין לא קיבל שבת, ואסור גם בטלטול. דין זה נפסק בשולחן ערוך (רסג, יד) בשם ז"ש אומרים, וראה במשנה ברורה שם.

זמני כניסת ויציאת השבת

שבת וישב

ירושלים	בני ברק	חיפה
4.00	4.14	4.04
5.16	5.17	5.15
5.54	5.49	5.50
הדלקת הנרות:		
מוצאי שבת:		
ר"ת:		

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל. לזיכוי הרבים נא הדפיסו והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,
ולהערות הצעות ותרומות:
ysmechu@gmail.com